

Kodeks ponašanja

Sadržaj

1. Kodeks ponašanja	3
2. Ljudska prava – zabrana dečijeg rada, prinudnog rada – diskriminacije	4
3. Zakoni protiv formiranja kartela i zakoni za zaštitu konkurencije	4
4. Međunarodna trgovina – podrška u borbi protiv terorizma	5
5. Bezbednost i zdravlje na radu, zaštita životne sredine i kvalitet (SHEQ)	6
6. IT bezbednost/bezbednost podataka – zaštita podataka – imovina društva	6
7. Komercijalna zaštita i autorska prava	7
8. Odnosi s trećim stranama – propisi protiv korupcije – insajdersko delovanje	7
9. Sukob interesa društva i privatnih interesa	
10. Podaci – dokumentacija – informacije o društvu	8
11. Kršenje usaglašenosti	8

»Dragi zaposleni,

Naš Kodeks ponašanja postavlja čvrste temelje na osnovu kojih primenjujemo etičke norme kao što su integritet, poštenje i poštovanje zakona u našim svakodnevnim aktivnostima. Stoga, ovaj dokument dopunjuje i podržava našu misiju, koja se zasniva na našoj viziji, misiji naše korporativne grupe i vrednostima prema kojima živimo. Zbog toga je Kodeks ponašanja sastavni deo naše kulture i načina na koji radimo međusobno i sa našim klijentima i partnerima. Samo na ovim temeljima, kroz poštenu i otvorenu saradnju na svim nivoima, možemo sačuvati dobru reputaciju našeg porodičnog biznisa i tako dodatno uvećati naš ekonomski uspeh.

Bernd Eulitz

Chief Executive Officer of Messer SE & Co. KGaA

1. Kodeks ponašanja

Mi u Messer-u nastojimo da, u svemu što radimo, uvek postupamo uz visok nivo integriteta i pouzdanosti. Od samog nastanka našeg društva, Messer je oduvek vrednovao odgovorno ponašanje prema ljudima i životnoj sredini, kao i usaglašenost sa zakonima kao kamene temeljce načina na koji poslujemo.

Pridajemo veliku vrednost i značaj poverenju poslovnih partnera, kupaca, nadležnih organa i javnosti da će se svi zaposleni u našoj grupi ponašati u skladu sa zakonom, jer je to poverenje ono što određuje našu reputaciju, a samim tim i uspeh našeg društva.

Messerov Kodeks ponašanja primenjuje se na sva društva u okviru Messera. U njemu se definišu standardizovana, globalno obavezujuća pravila ponašanja za sve zaposlene u Messeru koja su bazirana na deset principa Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija, koji se bavi ljudskim pravima, standardima rada, zaštitom životne sredine i sprečavanjem korupcije.

Kodeks ponašanja je sastavni deo Messerovog Sistema za upravljanje usaglašenošću, koji uključuje i dodatne prateće smernice za usaglašenost za pojedinačna odeljenja u našim društvima.

Ako se standardi navedeni u našem Kodeksu ponašanja razlikuju od onoga što se zahteva prema merodavnim međunarodnim ili lokalnim zakonima, primenjuju se strože odredbe. To znači da, čak i ako su merodavni međunarodni ili lokalni zakoni blaži, zaposleni moraju da se pridržavaju Kodeksaponašanja u meri u kojoj je to zakonom dozvoljeno.

Uz našu jasnu posvećenost demokratiji, toleranciji i jednakim mogućnostima potpuno smo usredsređeni na našu globalnu odgovornost.

2. Ljudska prava - zabrana dečijeg rada, prinudnog rada - diskriminacije

Messer se pridržava međunarodno priznatih pravila o ljudskim pravima i opštih etičkih principa protiv dečijeg i prinudnog rada.

Messer različitost među svojim zaposlenima smatra jednom od prednosti društva. Razlike u pogledu porekla, kulture, jezika i načina razmišljanja daju nam konkurentsku prednost jer spremnost i otvorenost za nove stvari doprinose novim idejama i inovacijama. Messer veruje da svaki zaposleni ima pravo na fer tretman, ljubaznost i poštovanje. Stoga, od svakog zaposlenog očekujemo da se prema svojim kolegama i trećim licima odnosi s poštovanjem, fer, ljubazno i profesionalno. Nijedan oblik diskriminacije – bilo na osnovu pola, etničke pripadnosti, boje kože, starosti, vere, porekla ili fizičkog stanja – se ne toleriše u Messeru.

Preduzećemo odlučne korake protiv svakog zaposlenog koji je uključen u bilo kakvu diskriminaciju, povlašćeni tretman, uznemiravanje, isključenje ili bilo koje drugo kršenje dostojanstva i poštovanja zaposlenih na radnom mestu.

3. Zakoni protiv formiranja kartela i zakoni za zaštitu konkurencije

Zakoni protiv formiranja kartela i za zaštitu konkurencije (poznati i kao zakoni protiv monopola) unapređuju i štite slobodnu, fer i pravu konkurenciju za sve učesnike na tržištu i obezbeđuju očuvanje najboljih interesa potrošača.

Njima se zabranjuju sve mere, sporazumi i postupci koji bi mogli dovesti do nepravednih ograničenja trgovanja ili konkurencije. Messer podržava žustru i etičnu konkurenciju u skladu sa zakonom i pridržava se svih zakona protiv formiranja kartela i za zaštitu konkurencije gde god da posluje.

Ovo se posebno odnosi na nedozvoljeno formiranje cena, sporazume o bojkotu određenih država, dobavljača ili kupaca, raspodelu kupaca ili tržišta i sporazume o ograničavanju distribucije ili proizvodnje, što sve predstavlja jasnu povredu zakona i drugih propisa. Antikonkurentsko ponašanje, kao što je sklapanje nezakonitih dogovora sa konkurencijom ima veoma teške posledice:

Svaki zaposleni je dužan da se ponaša na fer i usaglašen način u skladu sa Zakonom o zaštiti konkurencije i da izbegava prekršaje ili ih odmah zaustavi, po mogućnosti na samom početku.

4. Međunarodno trgovanje – podrška u borbi protiv terorizma

Messer je dužan da poštuje i pridržava se svih merodavnih nacionalnih, multinacionalnih i nadnacionalnih spoljnotrgovinskih propisa.

Messer će kreirati i održavati program usaglašenosti u trgovanju.

Ovo se posebno odnosi na sledeće:

- Carinski propisi i odredbe podržane od strane međunarodne zajednice protiv širenja hemijskog, biološkog i nuklearnog oružja i njihovih pomoćnih sistema.
- Zabrana izvoza ili re-eksporta određenih proizvoda, tehnologija i usluga određenim državama, organizacijama ili licima u cilju sprečavanja međunarodnog terorizma.

Stoga, ne dozvoljavamo našim društvima iz grupe da trguju ili ulaze u transakcije s licima za koja je dokazano da su povezana s terorističkim aktivnostima, koja pripadaju ili su povezana sa terorističkim grupama ili organizacijama. Poslovanje u zemljama pod embargom ili s licima ili organizacijama pod embargom podleže ograničenjima ili može biti protivzakonito.

Prilikom izvoza robe, mora se obezbediti potrebna ili obavezna dokumentacija o krajnjoj nameni i/ili krajnjem korisniku.

Takođe kod uvoza robe, Messer zahteva od svojih dobavljača da poštuju zakonske propise i da se ponašaju na način koji je u skladu sa Messerovim Kodeksom ponašanja. Messer od svojih dobavljača očekuje aktivnu saradnju u postizanju ciljeva ovog Kodeksa ponašanja.

Što se tiče spoljnotrgovinskih propisa, u principu su obavezujući zakoni svih nadležnih pravnih sistema.

Ako Messer sumnja ili nije siguran da li je neka međunarodna transakcija zakonita, ili da li su ispunjeni svi važeći trgovinski propisi, dužan je da se suzdrži od ulaska u takav izvozni posao.

5. Bezbednost i zdravlje na radu, zaštita životne sredine i kvalitet (SHEQ)

Da bismo izbegli, sprečili ili bezbedno upravljali potencijalnom opasnošću po ljude i životnu sredinu, oslanjamo se na osećaj odgovornosti i održivosti.

Za Messer, to znači zaštitu životne sredine i očuvanje prirodnih resursa. Stoga, od razvoja proizvoda do same proizvodnje, pridržavamo se zakona o zaštiti životne sredine i propisa koji regulišu bezbednost i zdravlje na radu.

Mnogi Messerovi proizvodi su strogo regulisani, ponekad zato što se koriste u regulisanim industrijama ili poljima kao što je zdravstvo. Messer istražuje, razvija i radi u korist ljudi koji koriste naše proizvode. Messer nastoji da sve proizvode proizvodi po najvišim standardima u pogledu bezbednosti, zdravlja, zaštite životne sredine i kvaliteta.

Svaki zaposleni je odgovoran za bezbednost u svojoj oblasti rada i mora primenjivati i strogo poštovati sve propise o bezbednosti.

U najboljem je interesu svakog zaposlenog, kao i cele naše grupe, da svaki zaposleni pokaže inicijativu kada je u pitanju bezbednost. Svaki zaposleni će dobiti potrebnu podršku da razvije svest o potencijalnim bezbednosnim rizicima. Ne postoje viši prioriteti od bezbednosti, zdravlja i sigurnosti naših zaposlenih, kupaca i dobavljača.

Svaki zaposleni je dužan da prijavi postojeće ili potencijalne opasnosti svom pretpostavljenom čim postane svestan istih.

6. IT bezbednost/bezbednost podataka – zaštita podataka – imovina društva

Mi u Messeru koristimo IT sisteme na mnogo različitih načina.

Preduzimamo sve odgovarajuće i razumne mere da obezbedimo, koliko je to moguće, da poverljivost podataka i pristup njima ne budu ugroženi tehničkim kvarom, ljudskom greškom ili zlonamernim ponašanjem.

Podaci o ličnosti zaslužuju posebnu zaštitu. Messer je posvećen zaštiti podataka o ličnosti svojih zaposlenih, kupaca, dobavljača, pacijenata i drugih lica i obrađuje ove podatke o ličnosti samo u skladu s važećim zakonima o zaštiti podataka o ličnosti.

7. Komercijalna zaštita i autorska prava

Rezultati našeg istraživanja i razvoja, naši pronalasci i patenti i sva naša druga intelektualna svojina predstavljaju vrednu svojinu i osnovu za uspeh, vrednost, rast i konkurentsku prednost naše grupe.

Da bi se obezbedilo poverenje naših kupaca, marketinške, reklamne i prodajne aktivnosti moraju da opisuju naše ponude i usluge zakonito, verno i objektivno. Messerovi žigovi se moraju koristiti dosledno i na odgovarajući način kako bi se izbegao gubitak zakonskih prava.

Sva zvanična oglašavanja i promocije moraju biti odobrene od Odeljenja za korporativne komunikacije - ovo se posebno odnosi na upotrebu naziva ili logotipa društva Messer od strane trećih lica.

Messerove poverljive informacije i poslovne tajne su ključne za uspeh društva. Prema tome, poverljive informacije i poslovne tajne bilo koje vrste obelodanjuju se samo licima koja su ovlašćena da im pristupe i koja se obavezuju da će takve informacije tretirati kao poverljive.

Od svakog zaposlenog se takođe traži da poštuje prava intelektualne svojine i autorska prava trećih lica i da se uzdrži od neovlašćenog korišćenja istih pod svim okolnostima.

8. Odnosi sa trećim licima – propisi protiv korupcije – insajdersko delovanje

Dobavljači se biraju isključivo na osnovu objektivnih kriterijuma, kao što su cena, kvalitet, usluga, tehnički standardi, adekvatnost proizvoda, trajanje poslovnog odnosa, sertifikacija prema opštim standardima (ISO standardi) ili, gde je to adekvatno, strateških odluka.

Lični interesi ili odnosi ni na koji način ne smeju da utiču na dodelu ugovora.

U pogledu poslovnih aktivnosti, zaposleni mogu da prihvataju ili nude ličnu korist, bilo direktnu ili indirektnu, ako ista predstavlja uobičajenu korist usaglašenu sa zakonom. Ovo posebno važi za lica na javnim funkcijama, političke stranke ili kandidate. Čak se i sam privid nedozvoljenog ponašanja mora izbegavati pod svim okolnostima.

Messer ne toleriše bilo kakvu formu korupcije. Odgovarajuće politike i poklonima i rasonodi postoje za zaposlene, svaki posao, funkciju ili region.

Zakoni o insajderskom poslovanju sprečavaju lica da trguju za svoj račun ili račun trećih lica na osnovu relevantnih insajderskih informacija koje saznaju pre ostatka tržišta.

9. Sukobi interesa društva i privatnih lica

Svi zaposleni moraju da izbegavaju bilo kakav sukob između ličnih interesa i interesa kompanije.

Čak i u privatnim poslovima, svaku situaciju koja bi mogla biti u suprotnosti s interesima kompanije treba izbegavati koliko god je to moguće.

Za ulaganja veća od 5% u akcijski kapital konkurentskih društava, kupaca ili dobavljača potrebna je prethodna saglasnost rukovodstva. Ovakva ulaganja u slučaju rukovodstva zahtevaju prethodno odobrenje nadležnog nadzornog organa. U zakonom dozvoljenom obimu, rukovodstvo ili nadležni nadzorni organ takođe moraju biti obavješteni, bez odlaganja, o svim materijalno značajnim ulaganjima rođaka zaposlenih u konkurentska društva, kupce ili dobavljače.

Za zaključenje ugovora ili bilo koju drugu poslovnu aktivnost između Messera i nekog zaposlenog ili srodnika ili pravnih lica koja kontroliše zaposleni potrebna je prethodna saglasnost rukovodstva ili nadležnog nadzornog organa. U svakom slučaju, dotični zaposleni ne sme biti direktno niti indirektno uključen u odluke o dodelama ugovora.

10. Podaci – dokumentacija – informacije o Društvu

Tačni, detaljni podaci društva moraju biti blagovremeno dostavljeni.

Messer ne toleriše ni kršenje zakona o računovodstvu niti netačno dokumentovanje ili finansijsko izveštavanje.

Zvanične izjave, posebno za štampu ili druge medije, mogu davati samo ovlašćeni zaposleni.

Posebna pažnja se mora obratiti kada poslujete s državom kao klijentom ili kao sa državnim regulatorom. Sve informacije koje se daju državnim organima, bilo kao klijentu ili kao regulatoru, moraju biti istinite i tačne, a da pritom efikasno štite legitimne interese Messera.

Svi zaposleni u Messeru moraju pomoći kako bi se obezbedilo da izveštavanje o poslovnim informacijama – u elektronskoj ili štampanoj formi, ili u bilo kom drugom formatu, bude tačno, istinito i blagovremeno.

11. Povreda usaglašenosti

Pravila sadržana u ovom Kodeksu ponašanja zahtevaju objektivno razmatranje i prilagođavanje sopstvenog ponašanja u okviru gore opisanih standarda.

U nekim prilikama zaposleni i dalje nisu sigurni kako da postupe uprkos smernicama Messerovog Kodeksa ponašanja. Sledeći test integriteta iznosi razmatranja koja su drugima bila korisna kada se suoče s teškom odlukom. Ovaj test nema nameru da bude konačan niti sveobuhvatan.

Svaki zaposleni treba da zapita sebe da li je njegovo ponašanje:

- zakonito i usaglašeno s vrednostima i regulativom društva Messer.
- u najboljem interesu Mesera i nije pod uticajem sopstvenih suprotstavljenih interesa.

- pod uticajem ličnog uverenja da je doneo ispravnu odluku i sledio sopstveni etički kompas.
- može mirne savesti predstaviti nadređenima, kolegama i sopstvenoj porodici.
- može da prođe proveru treće strane.

Ako u konkretnom slučaju postoji bilo kakva sumnja u vezi s nekim od ovih pitanja prva tačka kontakta je obično direktni pretpostavljeni zaposlenog, koji će pokušati da proceni situaciju i reši problem. Za kvalifikovan savet se možete obratiti i odgovornom službeniku za usaglašenost.

Što se tiče pitanja i zabrinutosti zaposlenih, od svih rukovodilaca i službenika za usaglašenost u Messeru očekuje se da primenjuju politiku „otvorenih vrata“, veliku posvećenost i visok nivo marljivosti u nastojanju da reše sve probleme koji se moraju rešiti.

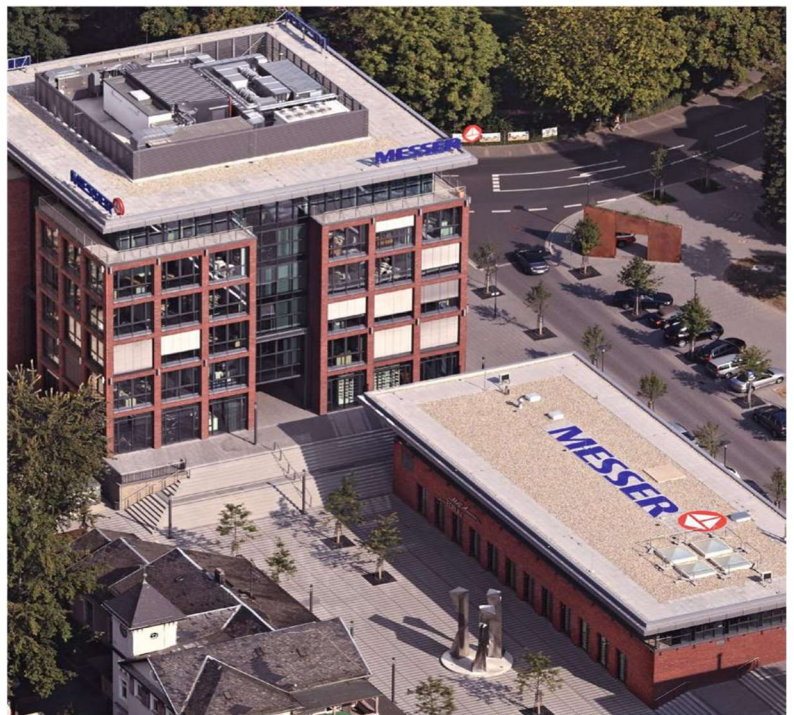
Eventualne povrede usaglašenosti mogu se prijaviti samo odgovornom licu u skladu s utvrđenom procedurom prijavljivanja. Detaljne informacije možete pronaći na našem intranet sajtu.

Smernice o prijavljivanju i postupanju s povredama pravila u Messeru.
(<https://messernet/en/web/compliance/home>) i naš vebsajt (<https://corporate.messergroup.com/en/compliance-management-system>) u Smernicama o izveštavanju i postupanju s povredama pravila u Messeru.

Manje povrede usaglašenosti zaposleni prvenstveno treba da prijavi lokalnom službeniku za usaglašenost ili regionalnom službeniku za usaglašenost, koji je zadužen za dato pitanje i teritoriju. Međutim, iste se mogu prijaviti i putem telefonskog broja za integritet.

Ozbiljne povrede usaglašenosti se prijavljuju prvenstveno putem telefonskog broja za integritet ili direktno glavnom koordinatorskom službeniku za usaglašenost.

Poslovnim partnerima na raspolaganju je direktna kontakt osoba u Messeru, pod uslovom da se prijava ne odnosi na njega, a telefonom preko dežurne linije možete kontaktirati i glavnog koordinatorskog službenika za usaglašenost na broj **+49 800 447 1000** ili elektronskom poštom na compliance@messergroup.com.

Linija za integritet, kojom upravlja eksterni vršilac usluga u ime Messera, je dostupna na sledeći način:

Preko interneta na: www.messer.ethicspoint.com ili telefonom (telefonski broj za Vašu zemlju možete naći na veb sajtu.)

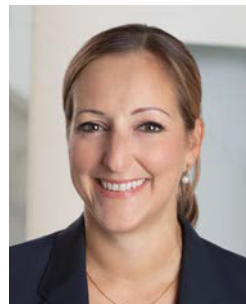
Bernd Eulitz
CEO

Helmut Kaschenz
CFO

Dr. Werner Hickel
COO Asia

Virginia Esly
COO Europe

Elena Skvortsova
COO Americas

Bad Soden, Januar 2023. godine, Messer SE & Co. KGaA

